

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ИЗБЕРЕТЕ ФАКУЛТЕТ:
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): №2/06.03.2020 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): №7/18.03.2020 г.

Декан:

(доц. д-р Хр. Благойчева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МИКРОИКОНОМИКА“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 1; СЕМЕСТЪР: 1

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 270 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 9

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	
В т.ч.:	255
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	8
• САМОПОДГОТОВКА	247

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Христо Мавров)

2.
(гл. ас. д-р Александър Б. Тодоров)

Ръководител катедра:
„Обща икономическа теория“ (доц. д-р Христо Мавров)

I. АНОТАЦИЯ

Микроикономиката се занимава с механизма на разпределение на ограничените ресурси за задоволяване на обществените потребности върху принципите на оптималността, еквивалентността и взаимната изгода. Тя изучава поведението на микроикономическите субекти: домакинствата и фирмите и как те си взаимодействат на пазарите. Ето защо микроикономиката може накратко да се определи като теория на пазара и ценообразуването. Основни раздели на дисциплината са: въведение, теория на потребителския избор, теория на фирмата (производството), теория на пазара и ценообразуването при различни пазарни структури, теория на разпределението и доходите. В курса са включени и въпросите за дефектите на пазарния механизъм и икономическата роля на държавата.

Цел на дисциплината. Като част от Общата икономическа теория (Economics), Микроикономиката е теоретична и методологична основа на системата от икономически знания. Основната цел е разбиране на механизма на функциониране на пазарната икономика при решаване на основните въпроси на икономиката и на необходимостта от държавна намеса в икономиката.

Предварителни изисквания. Предварителни знания по икономика не са необходими. Доколкото Микроикономиката включва в инструментариума си анализ на зависимости, за по-дълбоко навлизане в икономическите процеси и явления са необходими елементарни знания по математика на ниво среден курс.

Изграждане на знание и разбиране. Дисциплината има основополагащо значение за разбиране на същността на пазарния механизъм, за неговите предимства и ограничения и необходимостта от държавно регулиране на икономиката. Тя е в основата на формирането на икономическия начин на мислене, в който централна роля играят концепциите за рационалността, ефективността и алтернативните разходи. Освен това микроикономиката поставя началото и на изграждането на икономическия речник на студентите.

Приложение на знания и умения. Сложният характер на икономическата система изисква определено ниво на абстрактно мислене и използване на икономически модели. По този начин придобитите знания и умения по математика в средното училище се прилагат към изясняване на поведението на фирмите, домакинства и пазара.

Формиране на нови умения. Комплексният характер на икономическите процеси и явления, тяхната взаимна зависимост и обусловеност налага разкриването на причинно-следствени връзки в поведението на икономическите субекти. Овлавяването на микроикономическия анализ по същество означава разбиране и прилагане на пределния анализ, който е в основата на вземането на решения както от фирмите, така и от домакинствата и държавата.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ И МЕТОД НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ТЕОРИЯ	
1.1.	Оскъдност, икономически избор и алтернативни разходи
1.2.	Граница на производствените възможности
1.3.	Основни икономически въпроси и тяхното разрешаване
ТЕМА 2. ТЪРСЕНЕ, ПРЕДЛАГАНЕ И ПАЗАРНО РАВНОВЕСИЕ	
2.1.	Търсене: същност и фактори. Закон на търсенето. Промяна на търсенето.
2.2.	Предлагане: същност и фактори. Закон на предлагането. Промяна на предлагането.

2.3.	Взаимодействие на търсенето и на предлагането и пазарно равновесие.
ТЕМА 3. ЕЛАСТИЧНОСТ НА ТЪРСЕНЕТО И ПРЕДЛАГАНЕТО	
3.1.	Ценова еластичност на търсенето. Фактори. Други видове еластичност на търсенето.
3.2.	Ценова еластичност на предлагането.
3.3.	Еластичността на предлагането и пазарното приспособяване във времето.
ТЕМА 4. ПОВЕДЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВАТА, ПОЛЕЗНОСТ И ТЪРСЕНЕ	
4.1.	Обща и пределна полезност. Закон за намаляващата пределна полезност.
4.2.	Кардинален подход към полезността и извеждане на кривите на търсенето.
4.3.	Рента на потребителя. Условия за равновесие на потребителя.
ТЕМА 5. ФИРМИ И ПРОИЗВОДСТВО	
5.1.	Производствена функция.
5.2.	Производството в краткосрочен период: общ, среден и пределен продукт.
5.3.	Производството в дългосрочен период: изоквантно-изокостен анализ.
ТЕМА 6. РАЗХОДИ НА ФИРМАТА	
6.1.	Концепцията за икономически разходи. Видове печалба.
6.2.	Разходи на фирмата в краткосрочен период.
6.3.	Разходи на фирмата в дългосрочен период.
ТЕМА 7. СЪВЪРШЕНА КОНКУРЕНЦИЯ	
7.1.	Пазарна структура при съвършена конкуренция.
7.2.	Крива на търсене и на пределен приход на фирмата.
7.3.	Фирмено и отраслово предлагане в условията на съвършена конкуренция.
ТЕМА 8. МОНОПОЛ	
8.1.	Монопол – характеристика, крива на търсене и на пределния приход.
8.2.	Равновесие при монопол.
8.3.	Социалната цена на монопола. Мерки за борба с монопола.
ТЕМА 9. МОНОПОЛИСТИЧНО-КОНКУРЕНТЕН ПАЗАР	
9.1.	Монополистично-конкурентен пазар – същност и характеристики.
9.2.	Краткосрочно фирмено равновесие – условие и резултати.
9.3.	Дългосрочно фирмено равновесие. Икономическа ефективност и теоремата за „излишните производствените мощности“.
ТЕМА 10. ОЛИГОПОЛ	
10.1.	Олигопол - същност и характеристики.
10.2.	Съгласуван олигопол. Несъгласуван олигопол - основни модели.
10.3.	Олигопол и ефективност.
ТЕМА 11. ЦЕНООБРАЗУВАНЕ НА ПАЗАРИТЕ НА ФАКТОРИТЕ НА ПРОИЗВОДСТВОТО	
11.1.	Търсене и предлагане на производствени фактори.
11.2.	Пазарно равновесие на пазарите на фактори.
11.3.	Факторен доход, трансферен доход и икономическа рента.
ТЕМА 12. ПАЗАР НА ТРУДА И ТРУДОВИ ДОХОДИ. ПАЗАР НА ЗЕМЯТА	
12.1.	Търсене и предлагане на труд.
12.2.	Равновесие на пазара на труда.
12.3.	Пазар на земята – търсене и предлагане на земя.
ТЕМА 13. КАПИТАЛ, ИНВЕСТИЦИИ И ЛИХВЕН ПРОЦЕНТ	
13.1.	Основни категории в теорията на капитала - норма на възвръщаемост и текуща стойност.
13.2.	Пределна ефективност на капитала и търсене на капитал.
13.3.	Лихвен процент – същност, определяне и фактори.
ТЕМА 14. ПАЗАРНИ ДЕФЕКТИ	
14.1.	Несъвършената конкуренция като форма на пазарен дефект.
14.2.	Външни ефекти – същност и подходи за решаване на проблемите с външните ефекти.
14.3.	Обществени блага – същност и предлагане.

ТЕМА 15. ИКОНОМИЧЕСКА РОЛЯ НА ДЪРЖАВАТА	
15.1.	Необходимост от намеса и икономически функции на държавата.
15.2.	Микроикономически аспекти на данъчното облагане.
15.3.	Държавните разходи като инструмент на микроикономическа политика.

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ

Обучението по микроикономика се осъществява чрез използването на следните електронни ресурси и дейности:

Електронни ресурси:

1. Електронен учебник;
2. Електронно учебно помагало;
3. Мултимедийни презентации.

Електронни дейности:

1. Разписание - насрочване на срещи със студентите.;
2. Форум – провеждане на дискусии и обсъждания по различни теми;
3. Чат – писмен разговор в реално време между студентите и преподавателя в часовете за консултации.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Текущи електронни тестове	10	120
1.2.	Обобщаващ електронен тест	1	55
Общо за семестриален контрол:		11	175
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен)	1	80
Общо за сесиен контрол:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		12	255

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Микроикономика“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.
2. Мавров, Хр. (ред.) (2014) Микроикономика. Електронен учебник. Варна: Издателство „Наука и икономика“.
3. Колев, К. (ред.) (2014) Микроикономика. Електронно учебно помагало. Варна: Издателство „Наука и икономика“.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Младенова, З. (ред.) (2015). Микроикономика. Варна: СТЕНО.
2. Мавров, Хр. (ред.) (2018) Микроикономика: тестове, задачи, въпроси. Варна: СТЕНО.

3. Младенова, З. (2011) Неокласическата теория в края на ХХ – началото на ХХІ век (постижения, проблеми, перспективи). Варна: СТЕНО.
4. Тодоров, А. (2015). Влияние на пазарната концентрация върху рентабилността на примера на търговските банки в България. *Известия на Икономически университет – Варна*, Кн. 4, с. 45-56 [Online] http://journal.ue-varna.bg/uploads/20151201114158_996653050565d8786c1b69.pdf [Accessed: 24.2.2020].
5. Тодоров, А. (2015) Монопол или конкуренция – подходът на Панзар и Рос за емпирична оценка на пазарната структура. *Национална конференция „Икономически предизвикателства: растеж, дисбаланси, устойчиво развитие“*, 6.11.2015, УНСС, София, с. 79-87. [Online] https://library.ue-varna.bg/_layouts/15/IUVarnaLirexPart2/ViewFile.aspx?p=10809&g=a287097b-2f95-4999-bf02-d4f4a1bbce1b&t=3 [Accessed: 24.2.2020]
6. Goolsbee, A., Levitt, S. and Syverson, C. (2013) *Microeconomics*. New York: Worth Publishers. [Сигнатура в библиотеката на ИУ-Варна: С 7438]